

Chronologia

jako element opisu rzeczowego

w JHP BN

Wanda Klenczon

Warsztaty Języka Haseł Przedmiotowych Biblioteki Narodowej
i Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiątej 2011
Biblioteka Narodowa 8-10 czerwca 2011

Elementy chronologii w JHP BN

- Tematy chronologiczne
- Określniki chronologiczne
- Dodatkowy punkt dostępu w polu 648

A. Łysakowski, Katalog przedmiotowy. Podręcznik, 63

- „Określniki chronologiczne [...] wskazują okoliczności czasu, w którym przedmiot się przejawiał, kiedy jest opracowywany tylko pewien okres jego dziejów; a przy tematach formalnych oznaczają one czas napisania utworu (nie datę wydania).”

A. Łysakowski, Katalog
przedmiotowy. Podręcznik, 63

- „Gdy temat [...], miewający nacechowania historyczne, podany jest w dziele w całości swych dziejów [...] nie stawia się w opisie dzieł żadnych określników chronologicznych”

A. Łysakowski, Katalog przedmiotowy. Podręcznik, 63

- „ Określnik chronologiczny odnosi się do tematu danego nagłówka, ewent. do zawartego w nim określnika jednostkowego. Okoliczności chronologicznych innych określników nie wyraża się w nagłówku: *Polska – historia – bibliografia –XIX w.* znaczy: Polska w XIX w. (chronologia przedmiotu bibliografii), a nie: bibliografia napisana w XIX w.”

A. Łysakowski, Katalog przedmiotowy. Podręcznik, 63

- „Określniki te wyrażamy w postaci [...] cyfr stuleci. Do nich uogólnia się wszelkie daty roczne. ”
- „W opracowaniach historycznych bardzo zasobnych tematów stosować można wyjątkowo szczegółowsze określniki chronologiczne w postaci dat rocznych pewnego okresu”.

A. Łysakowski, Katalog przedmiotowy. Cz. I Teoria 29

- „Niema powszechnie uznanych okresów w historii nauki wogóle. [..] W obrębie poszczególnych nauk także niektóre gałęzie rozwijały się niezależnie od siebie i mają odmienna „strukturę epok”. Im bardziej ograniczona dyscyplina – tem łatwiej ustalić jej okresy. Jeżeli jednak po tej drodze dalekiego uszczególniania pójdzie katalog [...] – straci przejrzystość. Mnogość okresów, które będą w poszczególnych działach nierówne i zbyt drobne, utrudni bardzo orientację w katalogu.”

Tematy chronologiczne

np.

- Bitwa 1414 r. pod Brodnicą
- Powstanie 1648 r. Chmielnickiego
- Rewolucja 1905 r.
- Atak terrorystyczny w Bombaju 2008 r.

Określniki chronologiczne

np.

- 18 w.
- 12-16 w.
- 1901-1914 r.
- od 1989 r.
- stan na 2010 r.
- 2005
- stan na 2009 r.

Określniki chronologiczne

- Ogólnego stosowania np.
 - 18 w., 1914-1918 r., od 1989 r.
- Związane z tematami i określnikami geograficznymi, np.
 - od 1944 r., 1944-1989 r., 1956-1989 r. (Polska)
 - 1918-1933 r., 1933-1945 r., 1945-1949 r. (Niemcy)
 - 1945-1992 r. (Czechosłowacja, Czechy, Słowacja)
 - od 1993 r. (Czechy, Słowacja)

Określniki chronologiczne – zasadność stosowania?

☐	<u>Wychowankowie domów dziecka -- Polska -- 20 w.</u>	3
☐	<u>Wychowankowie domów dziecka -- Polska -- 1918-1939 r.</u>	2
☐	<u>Wychowankowie domów dziecka -- Polska -- 1939-1945 r.</u>	3
☐	<u>Wychowankowie domów dziecka -- Polska -- 1944-1956 r.</u>	2
☐	<u>Wychowankowie domów dziecka -- Polska -- 1944-1989 r.</u>	2
☐	<u>Wychowankowie domów dziecka -- Polska -- od 1944 r.</u>	2000 1
☐	<u>Wychowankowie domów dziecka -- Polska -- od 1989 r.</u>	1999 1
☐	<u>Wychowankowie domów dziecka -- Polska -- od 2001 r.</u>	2010 1
☐	<u>Wychowankowie domów dziecka -- socjologia -- Polska -- od 1989 r.</u>	1999 1
☐	<u>Wychowankowie domów dziecka -- socjologia -- Polska -- od 2001 r.</u>	5

Określniki chronologiczne – zasadność stosowania?

20	☐	Las -- ochrona -- organizacja -- Europa	1993	1
21	☐	Las -- ochrona -- organizacja -- Polska -- 20 w.	1982	1
22	☐	Las -- ochrona -- organizacja -- Polska -- 1918-1939 r.	1938	1
23	☐	Las -- ochrona -- organizacje -- projekty -- 1901-1939 r.	1926	1
24	☐	Las -- ochrona -- planowanie	1974	1
25	☐	Las -- ochrona -- polityka -- Polska	2000	1
26		Las ochrona Polska -- Zob. też Leśne kompleksy promocyjne		1
27	☐	Las -- ochrona -- Polska		51
28	☐	Las -- ochrona -- Polska -- 19 w.	1899	1
29	☐	Las -- ochrona -- Polska -- 1918-1939 r.		2
30	☐	Las -- ochrona -- Polska -- 1944-1989 r.	1976	1
31	☐	Las -- ochrona -- Polska -- od 1944 r.		2
32	☐	Las -- ochrona -- Polska -- od 1989 r.		25
33	☐	Las -- ochrona -- Polska -- od 2001 r.		8
34	☐	Las -- ochrona -- popularyzacja -- Polska -- 1918-1939 r.	1938	1

Określniki chronologiczne – zasadność stosowania?

1	☐	Warszawa -- muzealnictwo		148
2	☐	Warszawa -- muzealnictwo -- 19-20 w.		6
3	☐	Warszawa -- muzealnictwo -- 19-21 w.		2
4	☐	Warszawa -- muzealnictwo -- 19 w.	1901	1
5	☐	Warszawa -- muzealnictwo -- 20-21 w.		2
6	☐	Warszawa -- muzealnictwo -- 20 w.		13
7	☐	Warszawa -- muzealnictwo -- 1914-1918 r.		1
8	☐	Warszawa -- muzealnictwo -- 1918-1939 r.		7
9	☐	Warszawa -- muzealnictwo -- 1944-1956 r.		3
10	☐	Warszawa -- muzealnictwo -- 1944-1989 r.		1
11	☐	Warszawa -- muzealnictwo -- 1956-1989 r.	1988	1
12	☐	Warszawa -- muzealnictwo -- dokumentacja	1990	1
13	☐	Warszawa -- muzealnictwo -- od 1944 r.		6
14	☐	Warszawa -- muzealnictwo -- od 1980 r.		2
15	☐	Warszawa -- muzealnictwo -- od 1989 r.		5
16	☐	Warszawa -- muzealnictwo -- od 2001 r.		23

Określniki chronologiczne – zasadność stosowania?

☐	Prawo zobowiązaniowe -- Polska -- stan na 1869 r.		2
☐	Prawo zobowiązaniowe -- Polska -- stan na 1934 r.		3
☐	Prawo zobowiązaniowe -- Polska -- stan na 1937 r.	1938	1
☐	Prawo zobowiązaniowe -- Polska -- stan na 1939 r.		4
☐	Prawo zobowiązaniowe -- Polska -- stan na 1945 r.	1945	1
☐	Prawo zobowiązaniowe -- Polska -- stan na 1953 r.	1952	1
☐	Prawo zobowiązaniowe -- Polska -- stan na 1963 r.	1963	1
☐	Prawo zobowiązaniowe -- Polska -- stan na 1965 r.		2
☐	Prawo zobowiązaniowe -- Polska -- stan na 1967 r.	1967	1
☐	Prawo zobowiązaniowe -- Polska -- stan na 1968 r.	1968	1
☐	Prawo zobowiązaniowe -- Polska -- stan na 1969 r.	1969	1
☐	Prawo zobowiązaniowe -- Polska -- stan na 1970 r.		4
☐	Prawo zobowiązaniowe -- Polska -- stan na 1971 r.	1973	1
☐	Prawo zobowiązaniowe -- Polska -- stan na 1972 r.		4
☐	Prawo zobowiązaniowe -- Polska -- stan na 1974 r.	1974	1
☐	Prawo zobowiązaniowe -- Polska -- stan na 1976 r.		3
☐	Prawo zobowiązaniowe -- Polska -- stan na 1991 r.		2
☐	Prawo zobowiązaniowe -- Polska -- stan na 1993 r.		2

648 - Subject Added Entry- Chronological Term (R)

- dodatkowy punkt dostępu rzeczowego wskazujący na zasięg chronologiczny opisywanego dokumentu/zasobu
- wyrażony datą lub przedziałem dat
- w praktyce BN: niekontrolowany punkt dostępu

OGRANICZ / SORTUJ

HASŁO PRZED ▾

1751

Wyszukiwanie w całej bazie ▾

Szukaj

Nie znaleziono; Najbliższe Hasło Przedmiotowe to:

Wyniki: << >>

ZAPISZ ZAZNACZONE

ZAPISZ WSZYSTKIE

✓		Rok	#
☐	1739		2
☐	1745	1745	1
☐	1749		2
☐	1750	1750	1
Twoja pozycja 1751 byłaby tutaj --			
☐	1757	1757	1
☐	1758		2
☐	1767	1767	1
☐	1770	1770	1
☐	1770-1782	2009	1
☐	1772		3
☐	1774	1774	1
☐	1775		2
☐	1776		2

Autor Bury, Roman.
Tytuł **130 lat Ochotniczej Straży Pożarnej w Sieniawie / [aut., wyd. Roman Bury].**
Adres wydawniczy [Sieniawa] : Roman Bury, [2011].

LOKALIZACJA	SYGNATURA	UWAGA
MAG DŹS		
MAG DŹS		
Opis fizyczny	[2], 535 s. : il. ; 21 cm.	
Tytuł grzbietowy	OSP Sieniawa	
Wariant tytułu	Sto trzydzieści lat Ochotniczej Straży Pożarnej w Sieniawie	
Uwagi	Na okł. podtyt.: 1880-2010. Bibliogr. s. 531-534.	
Hasło przedmiotowe	<u>Ochotnicza Straż Pożarna (Sieniawa)</u> <u>1880-2010</u> <u>Sieniawa (woj. podkarpackie, pow. Przeworsk) -- historia</u> <u>Sieniawa (woj. podkarpackie, pow. Przeworsk) -- pożarnictwo</u>	
ISBN	8391724638	
UKD	614.84 94(438)	

WIKIPEDIA
Wolna encyklopedia

Periodyzacja

Periodyzacja – umowny podział continuum czasowego na epoki lub okresy w historii oraz historii literatury. Początki nowych jednostek periodyzacji wyznaczają zwykle wydarzenia uważane za ważne dzięki tradycji, rzadziej o podziale decydują sami historycy.

W historii Polski za początki epok uważa się przykładowo chrzest Polski, wstąpienie na tron Władysława Jagiełły, czy ogłoszenie niepodległości w 1918 roku.

Christoph Keller (Cellarius), profesor Uniwersytetu w Halle, zaproponował podział na trzy epoki:

1. Starożytność (od początku dziejów do wstąpienia na tron Konstantyna Wielkiego w 306 roku)
2. Średniowiecze (do upadku Konstantynopola w 1453 roku)
3. Czasy nowożytne (od upadku Konstantynopola)

Współcześnie w następujący sposób dokonano aktualizacji podziału Kellera:

1. Starożytność (od początku dziejów do upadku Cesarstwa Rzymskiego na Zachodzie w 476 roku)
2. Średniowiecze (od 476 roku do odkrycia Ameryki w 1492 roku)
3. Czasy nowożytne (od 1492 roku do wybuchu I wojny światowej w 1914 roku)
4. Czasy najnowsze (trwa obecnie od 1914 roku)

Niektórzy historycy za początek czasów najnowszych uznają początek, czy nawet koniec II wojny światowej.

Epoki historyczne

- nie są reprezentowane w JHP BN
 - Historia średniowieczna → określnik chronologiczny: 5-15 w. (lub węższy zakresem)
 - Historia najnowsza → określnik chronologiczny: 20 w. (lub węższy zakresem)

Epoki w dziejach sztuki

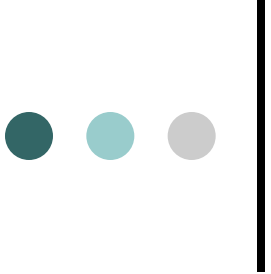
- nie są reprezentowane w JHP BN
 - Sztuka prehistoryczna (pradziejowa)
 - Sztuka starożytna
 - Sztuka średniowieczna
 - Sztuka nowożytna
 - Sztuka nowoczesna
 - Sztuka współczesna

Periodyzacja sztuki – sztuka średniowieczna

- Sztuka koptyjska +
- Sztuka bizantyńska +
- Sztuka przedromańska +
 - longobardzka, wizygocka, merowińska, mozarabska, karolińska, ottońska, wczesnopiastowska...
- Sztuka romańska +
- Sztuka gotycka → Gotyk

(+ oznacza obecność haseł w JHP BN)

Periodyzacja sztuki – sztuka nowożytna

- Renesans +
- Manieryzm +
- Barok +
- Rokoko +
- Klasycyzm +
- Neoklasycyzm +
- Romantyzm +
- Historyzm
- Eklektyzm +

(+ oznacza obecność haseł w JHP BN)

Propozycja:

wprowadzenie haseł odpowiadających
poszczególnym okresom dziejów

o np.

- Prehistoria
- Historia starożytna
- Literatura średniowieczna
- Sztuka nowożytna

jako dodatkowych punktów dostępu

Historia średniowieczna

- **Historia średniowieczna i nowożytna / Jan Dąbrowski.**
- Historia – 5-18 w.
- Historia średniowieczna
- Historia nowożytna

Style, prądy, kierunki jako element chronologii

- Renesans – sztuka ???
 - → Sztuka renesansu
- Barok – muzyka ???
 - → Muzyka barokowa
- Romantyzm – literatura ???
 - → Literatura romantyczna

Muzyka barokowa

- **French baroque music from Beaujoyeux to Rameau / James R. Anthony.**
- Muzyka francuska – historia – 16-18 w.
- Barok – muzyka - Francja → ?
Muzyka barokowa

Określniki chronologiczne – propozycje ograniczenia stosowania

- historia, polityka – **tak**
 - **W tym: publikacje o charakterze źródłowym, dokumentacyjnym**
- tematy formalne z zakresu literatury i sztuki – **tak**
- pozostałe – **tylko wówczas, gdy opracowanie ma ujęcie historyczne**

Czekamy na Państwa
opinie i propozycje